

Gecategoriseerde OPBRENGST WERKSESSIES 22 en 23 januari 2019

Uit de werksessie zijn veel suggesties naar voren gekomen voor de herontwikkeling van het terrein van Centrale Harculo. Sommige suggesties lijken passend bij de ambities voor het gebied en de omgeving. Er zijn ook ideeën genoemd die nader verkend moeten worden of minder kansrijk zijn. Deelnemers hebben ook aandachtspunten genoemd welke we in ogenschouw moeten nemen. We willen hier zorgvuldig aandacht aan geven. Samen met de gemeente en provincie houden we de opbrengst van de werksessies de komende periode tegen het licht om daar vervolgens via de nieuwsbrief/website op terug te komen. Ook zullen we gedurende het project nieuwe bijeenkomsten organiseren om bewoners en belangstellenden te kunnen informeren, of om te participeren in het project.

Groen/ inrichting

- ♣ Geef openheid aan het terrein, toegang tot de IJssel
- ♣ Gescheiden fiets- en voetpad over de dijk, langs de havens; met groene rand.
 - Fietspad (over de dijk) doortrekken van Zwolle naar Harculo
 - Eventueel met een brug over de in- en uitlaathaven
- ♣ Betrek in de inrichting de aanleg van fietspaden en wandelpaden
- ♣ Openbare toilet in relatie tot het 'rondje Zwolle'; langs de hele fietsroute is nu geen openbare toilet
- ♣ Park / natuur / stadslandbouw in de marges van het terrein
- ♣ Openbare sportvoorzieningen zoals een beweegtuin (fitnessapparatuur in de openbare ruimte)
- ♣ Natuurfunctie: drijvende tuin, vogelobservatorium, kleinschalig bos met sportparcours, speelbos voor kinderen
- ♣ Realiseer een groen strook tussen IJssel en bebouwing doortrekken langs het water.
- ♣ Versterk de relatie met de IJssel (mooiste rivier van Nederland)
- ♣ Realiseer uitkijkpunten
- ♣ Vogelspot-punt, vissen in de kolk, struinroutes door de uiterwaarden, stadskas/bijen, een pontje, etc
- ♣ De uitstraling van het gebied moet groen, stoer en ecologisch, waar 'historie en toekomst samen komen'
- ♣ Zie de (moderne) landbouw als kans (aansluiting op de aangrenzende agrarische omgeving)
- ♣ Balans tussen natuur en (stedelijke) ontwikkeling
- ♣ Maak verbinding met de Veluwe
- ♣ Maak waterkant beleefbaar, voorzie in wandelroutes

Functies

- ♣ Bestaande gebouwen (BOEi) als broedplaats voor informatie en educatie; bewustwording duurzaam leven voor kinderen (breder dan energie).
 - Onderzoekscentrum duurzaamheid i.s.m. Windesheim; living lab energie/technologie.
 - Educatie: Duurzaamheidslab waar geëxperimenteerd kan worden met duurzame energie / scholing / duurzaamheid café, innovaties, brainstormen
 - mogelijkheden voor educatie
- ♣ Ruimte voor innovatieve ontwikkelingen en ideeën; ook tijdelijk (in de gebouwen)
- ♣ Kantoorruimte
- ♣ Broedplaats genoemd voor de te handhaven gebouwen en ontmoetingsruimten en werkruimten voor startups

Wonen

- ♣ Ruimtelijk wonen
- ♣ Tiny houses: naast een plek voor de huizen zelf, wordt ook gedacht aan een kenniscentrum en testlocatie op dit gebied
- ♣ Bewoning: eco-woningen evt op water combineren met energieopwekking uit water
- ♣ Duurzaam Waterwonen (zie ook www.duurzaamwaterwonen.nl): *“twaalf tot vijftien kleine en duurzame woonarken die de benodigde energie gaat opwekken met een waterkrachtcentrale in de stromende IJssel”*.
- ♣ Voorstanders van wonen in hoogbouw (wel natuurlijk energieneutraal) vlak aan de IJssel (prachtig uitzicht), andere vrezen dat het nu verkregen uitzicht (op de Veluwe) weer door hoogbouw verloren gaat. Graag zichtlijnen vanuit Zwolle Zuid behouden. Dus als er woningen komen dan graag verder uit de dijk.
- ♣ ‘1 groot groen woonblok’ (artist impressions zijn getoond door de bewoners/initiatiefnemers): de oude IJsselcentrale was een baken/boegbeeld van Zwolle, daarom zou er een iconisch, groot woonblok terug moeten komen om iedereen een kans te geven om in dit mooie gebied te wonen → dit woonblok zou uiteraard een toonbeeld van duurzaamheid moeten zijn, er werd tevens gesproken over ‘vertical farming’.
- ♣ ‘Duurzaam wonen, maar niet heel hoog’. Bijvoorbeeld appartementen zonder gas en gebouwen met zonnepanelen en nieuw soort windmolens
- ♣ Wonen als kans om een icoon-gebouw te maken voor Zwolle, als vervanging van oude centrale.
- ♣ Appartementen voor ouderen
- ♣ Bij woningbouw moet er echt iets bijzonders komen aangaande duurzaamheid
- ♣ Nieuwe stedelijke invullingen bijv. hotel, zwembad, kloek woongebouw
- ♣ Duurzaam wonen gericht op specifieke groepen/ behoeften: een hospice, betaalbare woningen en drijvend wonen
- ♣ Duurzaam en goed ingepast, maar ook met de nadruk op ‘nabuurschap’
- ♣ Recreatiewoningen

Energie

- ♣ Duurzame energie(opwek); terrein beschikbaar houden voor de energietransitie
- ♣ Kleinschalige energieopwek, bijvoorbeeld met waterstof of warmtepompen. Niet teveel in het zicht.
- ♣ High tech water/ energie park
- ♣ Waterkracht (gemeente doet al kleinschalige pilot), aquathermie
 - Thermische energie uit oppervlaktewater (TEO)
 - Idee over een waterkrachtcentrale, door een dam en sluis (voor schepen) door de IJssel te leggen en een ondergrondse waterkrachtcentrale tussen de twee havens.
- ♣ 'Aardwarmte voor opwekking van warmte en kracht': onderzoek deze optie goed, want als dit mogelijk is, dan kunnen eventuele windmolens uitblijven
 - Geothermie met warmteopslag voor Zwolle-Zuid
 - opwek van warmte voor Zwolle-Zuid en
 - Zonnewarmte, waarbij warmte wordt opgeslagen onder de grond.
 - warmte/koude systemen
- ♣ Grootschalige energie-opslag
 - in batterijen, of in andere vormen zoals vliegwielen of door hoogteverschil te creëren met massa.
 - opslag (batterij in de dijk)
- ♣ Het aanleggen van een smartgrid
- ♣ Waterstofproductie in relatie tot het aanwezige onderstation (Tennet)
- ♣ Realiseer een educatief centrum om kennis over energie / duurzaamheid over te brengen aan de kinderen
- ♣ Zonnepark, drijvende zonnepanelen
 - Zonnepanelen icm natuur en op de daken
- ♣ Windmolens (zie ook onder aandachtspunten)
- ♣ Biocentrale
- ♣ Plek voor educatie en experimenten m.b.t. energie
 - kenniscentrum voor de energietransitie

Recreatief

- ♣ Visitekaartje voor Zwolle met aandacht voor natuur, cultuur, landschap en toegankelijkheid. Het thema ervaren/beleven en educatie moet een rol krijgen
- ♣ Openen van het gebied, en de geschiktheid van het gebied voor recreatie, horeca en natuur.
- ♣ Geen massale evenementen zoals pretpark, grootschalige concerten met “bepaald publiek”. Overigens: kleinschalige festivals zijn wel welkom.
- ♣ Toegankelijk maken van het gebied en het investeren in het bestaande fraaie landschap, de bestaande waardevolle natuur en het toevoegen van (extensieve) recreatie (een plek voor 140.000 Zwollenaren).
- ♣ Uitspanning, bijvoorbeeld in de te handhaven gebouwen
- ♣ Duurzaamheidscafe/ ontmoetingsplek/ recreatie/ lokale producten
 - In combinatie met speeltuin,
 - ontmoetingsplek voor jongeren.
 - klei-oven,
 - teambuilding
- ♣ Samen genieten van de havens = samen het onderhoud doen; community
- ♣ Waterrecreatie: Maak gebruik van het water en inlaathavens om te ontspannen
 - een stadsstrand in de insteekhaven,
 - stadstrand / openbare zwemplaats in bescheiden omvang
 - stadstrand met horeca,
 - haventje met watersport,
 - roeivereniging
 - viskwekerij
- ♣ Cultuur: Openlucht theater (is nu niet in Zwolle)
- ♣ Creëer in combinatie met een groene inrichting een doepark-klimbos
- ♣ Horeca: kleinschalig, terras evt. B&B voor toeristen op doorreis (ecotoerisme, relatie met lange afstandsroute(s) Duitsland)
- ♣ Stel het gebied open voor recreatie:
 - Struinp pad buitendijks
 - Bruggetjes om dijken te verbinden om fietspad langs de IJssel door te trekken.
- ♣ De hifshal kan gaan functioneren voor een kartbaan (maar mag geen geluidsoverlast voor de omgeving geven)
- ♣ Er ligt nog een stukje spoor in het zuidoosten, daar kan een oude locomotief op komen

Tijdelijke activiteiten

- ♣ Groot event als terrein is opgeleverd. Unieke kans om hier iets te doen, voordat er wordt ontwikkeld (theater, cultuur)
- ♣ Fotoexpositie over de centrale
- ♣ Tijdelijke benutting voor tiny houses

Aandachtspunten

- Over windmolens lopen de meningen nogal uiteen: meerdere deelnemers geven aan helemaal geen windmolens te willen, anderen hebben hier een minder uitgesproken mening over en er zijn ook enkele deelnemers die windmolens juist geen enkel probleem vinden. Aandachtspunten betreffen geluid, slagschaduw en landschapsaanzicht.
- Deelnemers vinden kernenergie op de locatie Harculo geen goed idee (zorgen over veiligheid)
- Terughoudend tov. waterstof-productie/opslag. (veiligheid)
- Zorg voor balans richting natuur, insecten, watervogels
- Denk ook aan de korte termijn: tijdelijke invulling met evenementen, cultuur, denkcentrum energietransitie, etc.
- Er kwam veel wonen voorbij als alternatieve functie voor het terrein, maar wel vanuit heel verschillende en conflicterende invalshoeken; de een wil een markant (hoog) gebouw en opnieuw een baken/boegbeeld, de ander wil juist heel kleinschalig en weer een ander wil liever helemaal niet dat er gebouwd wordt
 - geen hoog gebouw
 - liever geen nieuwe woonwijk,
 - Evt. kleine duurzame woningen en/of B&B)
- Houd de inrichting ruimtelijk
- Ontwikkeling van het terrein mag het niveau van het huidige wooncomfort niet verminderen
- Kleinschalig en sociaal karakter ook als het gaat om energieopwekking, recreatie en horeca.
- Aandacht voor de doorstroom van verkeer en drukte in en langs de wijk.
- Er werd gewezen op de mogelijkheden die de dijkversterkingsopgave (hoogwater beschermingsprogramma) biedt aan meekoppelkansen, zoals TEO en misschien een vorm van opslag van energie.
- Bestemmingsplan niet overhaasten en opstellen met veel ruimte voor nieuwe kansen (ook onder omgevingswet)
- MER (breed: leefomgevingseffectrapportage) op tijd maken voor verschillende varianten, niet alleen als wettelijk verplicht.
- Voorkom overlast door drukte en verkeer (auto's, maar ook snelle fietsers)
- Behoud de huidige visplekken (de twee binnenhavens en de kolk) welke gebruikt worden door de hengelsport vereniging. Zij willen vissen maar ook beheersactiviteiten verrichten.